

ΚΛΕΙΣΟΒΑ – Η ΚΟΡΩΝΑ ΤΗΣ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑΣ.

«Γη, ρηχοθάλασσα, πατρίδα, φως, θυσία.» Κωστής Παλαμάς.

Γλυκοχάραζε στη λιμνοθάλασσα. Τα χρώματα έπαιρναν τη θέση τους στο αιώνιο, καθημερινό παιχνίδι τους με τον ορίζοντα. Με κινήσεις χορευτικές, ξεπηδούσαν από μια μαγική παλέτα ακολουθώντας βήματα που η φύση έχει ορίσει σ'έναν μοναδικό συνδυασμό που άλλαζε αποχρώσεις με απίστευτη ταχύτητα.

Η γαΐτα¹ διέσχιζε τα ήσυχια νερά που μοσχοβολούσαν αλμύρα κι η γαλήνη της υποσχόταν μια ονειρική διαδρομή μέχρι την Κλείσοβα² με τα ζωγραφιστά, αλατοσπαρμένα νησάκια της.

Ο ήλιος ανέβαινε στον ουρανό ντυμένος με τα πορφυρά του κι ο τόπος βαφόταν ολάκερος με τούτο το χρώμα της φωτιάς. Ο Λουκάς έμπηξε με δύναμη το σταλίκι³ στα ασάλευτα νερά και η γαΐτα σαν γοργόνα λικνιζόταν με χάρη στον αφρό τους.

Το εκκλησάκι της Αγια-Τριάδας, στολίδι ακριβό στη μέση της ρηχοθάλασσας, άστραφτε στο πρωινό φως. Ο Λουκάς ανυπομονούσε να φτάσει γρήγορα κοντά του, να ανοίξει το χαμηλό πορτάκι και ν'αντικρίσει το γλυκό φως του ήλιου που μπαίνει στο ιερό φιλώντας με σεβασμό τις εικόνες, καταλήγοντας στα μικρά, ταπεινά κεριά που έλαμπαν και μοσχοβολούσαν μελισσοκέρι. Περνώντας δίπλα από τα ιβάρια⁴ ένωσε τη γνώριμη μυρωδιά της ήρεμης λίμνης να τρυπάει τα ρουθούνια του, γυρίζοντάς τον πίσω σε χρόνια παιδικά, όπως τότε που μπαινόβγαινε ξυπόλητος στις πελάδες⁵ των ψαράδων μαζί με τον παππού του, μαθαίνοντας με περισσή χαρά τα μυστικά του παραγαδιού⁶. Πολύ μικρό τον πήρε στα χέρια του ο παππούς και τον ανάθρεψε ώσπου να ορθοποδήσουν οι γονείς του στην ξενιτειά και να μπορέσουν να τον έχουν μαζί τους. Οι πρώτες παιδικές του αναμνήσεις ήταν από τον τόπο αυτό, την ομορφιά του, τους ανθρώπους του, τις γεύσεις και τη μυρουδιά του.

Ένα μικρό κοπάδι αργυροπελεκάνων χαμηλόπεταξε μπροστά του κάνοντας τον να σταματήσει για λίγο για να καμαρώσει το περήφανο πέταγμά τους, πριν χαθούν στα γνώριμα μέρη αναζητώντας την τροφή τους μέσα στα πράσινα νερά που άλλαζαν χρώματα! Μια βαθιά αναπνοή κι οι μνήμες άρχισαν να χοροπηδούν μέσα στο μυαλό του, ζητώντας η καθεμιά την πρώτη θέση στην καρδιά του. Ολοζώντανες, κελάρυζαν στο κεφάλι του σαν γάργαρο νερό, τον δρόσιζαν και τον γύριζαν στο παρελθόν σε εκείνες τις μοναδικές στιγμές που όποιος τις έζησε έστω μια φορά, δεν μπορεί να τις λησμονήσει...

Στο νησάκι της Κλείσοθας.

Ο Μάης φυλλομετρούσε τις μέρες του βιαστικά. Πλησίαζε η Πεντηκοστή και οι ετοιμασίες για το πανηγύρι του Άη- Συμιού⁷ έμπαιναν στην τελική ευθεία. Κάθε γειτονιά ετοιμάζε την παρέα της, πρότεινε τον καπετάνιο της κι οι πανηγυριστές καμάρωναν τις παραδοσιακές στολές τους που έβγαιναν στο φως από τις ντουλάπες και τα πατάρια κι έπαιρναν περίοπτη θέση στην καλύτερη μεριά του σπιτιού.

Ο παππούς είχε φροντίσει από καιρό να παραγγείλει στην κυρία Αναστασία, μια από τις καλύτερες μοδίστρες της πόλης, ντουλαμά⁸ και πουκάμισο για τον εγγονό του, τον μικρό Λουκά. Εκείνος μια σταλιά παλικάρακι, κοιτούσε την εντυπωσιακή φορεσιά του παππού που έλαμπε στην κρεμάστρα κι όλο τον ρωτούσε για τα στολίδια της με απορία και θαυμασμό!

Για το σελάχι⁹ με τη χρυσοκέντητη διακόσμηση, τα τσαρούχια με τις πυκνές φούντες, τον ολοκέντητο ντουλαμά με τα πλούσια μανίκια και τα κόκκινα σιρίτια¹⁰. Μα εκείνο που θαύμαζε ο μικρός Λουκάς και το περιεργαζόταν με μάτια ορθάνοιχτα δεν ήταν άλλο από το σταυρωτό κιουστέκι¹¹ με τις μακριές, ασημένιες αλυσίδες που στερέωνε χιαστί ο παππούς στους ώμους και τις μασχάλες, με τα πιαστήρια σε σχήμα δικέφαλου αετού οπού έλαμπε στο κέντρο του ο Άγιος Γεώργιος καβαλάρης. Παρόμοια, οι καβαλάρηδες του πανηγυριού τιθάσευαν τα μεγαλόσωμα άτια για την τιμή εκείνων που θυσιάστηκαν «για να πατούμε εμείς το χώμα ελεύθεροι, να πίνουμε, να γλεντούμε και να μη λησμονάμε»

«Φέτος θα έχεις δική σου φορεσιά Λουκά μου και θα έρθεις μαζί μου με τους αρματωμένους στο πανηγύρι» συνέχισε όλο χαρά ο παππούς, κατεβάζοντας ένα ποτηράκι ούζο κι ο Λουκάς ένιωθε σαν να του χάρισαν τον κόσμο όλο! Στο δεύτερο ποτηράκι τα μάτια του είχαν αρχίσει να φωτίζονται και να μεγαλώνουν. Ήταν αλλιώς από κείνα τα μάτια που είχε όταν γύριζε αποκαμωμένος από τη δουλειά ή πικραμένος από τη συναναστροφή με τους ανθρώπους.

«Αύριο το πρωί θα ξυπνήσουμε νωρίς, θέλω να πάμε μέχρι την Κλείσοβα, να ανοίξουμε την εκκλησιά και να σου πω μια ιστορία...» του είπε κοιτώντας τον στα μάτια. Όλο το βράδυ ο Λουκάς ονειρευόταν τη φορεσιά του, το καμάρι των γονιών του που θα τον εβλεπαν αρματωμένο μετά από πολύ καιρό απουσίας στην ξενιτειά, ένιωθε τα τσαρουχάκια του να τον στενεύουν κι έβλεπε τη γαΐτα του παππού να ξεμακραίνει στη λιμνοθάλασσα δίχως εκείνον...Ξύπνησε απότομα. Η μέρα είχε αρχίσει να χαράζει κι άστραφταν στον ήλιο τ' ασημένια νερά της ήσυχης λίμνης!

Ο παππούς ήταν ήδη έτοιμος και πότιζε τους βασιλικούς στην αυλή ρίχνοντας ματιές πότε στο παράθυρο για να δει αν ξύπνησε ο μικρός και πότε πέρα στην Πλώσταινα¹² που τη στόλιζε η ανατολή με τα χρυσάφια της! Έστριψε ένα τσιγάρο για τον δρόμο, το έβαλε στην τσέπη του κι άπλωσε το ζεστό του χέρι να πιάσει το χέρι του Λουκά, όταν τον είδε στην

εξώπορτα με τα μαλλιά χτενισμένα να χαμογελά όπως η μάνα του στα μικράτα της. Πρώτη φορά μετά από τόσες, η μυρωδιά της αλμύρας κύλησε μέσα στην ψυχή του Λουκά κι έμεινε ριζωμένη εκεί, με τη ζεστασιά της παλάμης του παππού, για πάντα.

Το εκκλησάκι της Αγίας Τριάδας τούς περίμενε λουσμένο στο φως και στη γαλήνη. Ανοίγοντας τη μικρή, ξύλινη πόρτα του ο αέρας μύριζε λάδι και κερί. Ο παππούς έκανε τον σταυρό του και ξεκίνησε ν'ανάβει ένα ένα τα καντήλια δείχνοντάς στον Λουκά μια καρέκλα για να καθίσει. Περνώντας το βλέμμα του πάνω από τις εικόνες, σαν να τις μετρούσε μία μία, άρχισε να εξιστορεί τη μάχη που έγινε στο μικρό νησάκι της Κλείσοβας τον Μάρτιο του 1826 τονίζοντας με νόημα τις λέξεις «για να ακούνε κι οι αγγέλοι στα εικονίσματα!»

Ο Λουκάς τον άκουγε δίχως να μιλά, εντυπωσιασμένος από τις περιγραφές των ηρώων και τη παλικαρία δύναμή τους. « Ο Σουλτάνος είχε θυμώσει γιατί δεν μπορούσε να κυριεύσει την πόλη του Μεσολογγίου κι έστειλε κοντά στον Κιουταχή¹³ και τον Ιμπραήμ πασά.¹⁴ Αυτός “ο φράχτης” όμως, όπως ειρωνικά τον αποκαλούσε ο Κιουταχής, αντιστεκόταν και δεν έπεφτε. Ο καιρός περνούσε και τρεις μήνες μετά οι Τούρκοι συμφώνησαν ότι η πόλη έπρεπε να αποκλειστεί από στεριά και θάλασσα. Τους εμπόδιζαν όμως τα νησάκια που φύλαγαν το Μεσολόγγι και το τροφοδοτούσαν έστω και με λίγα προϊόντα. Το πιο κοντινό ήταν η Κλείσοβα ετούτο εδώ το νησάκι που δεν το πιάνει το μάτι.

Ξημέρωνε η ανατολή της 25^{ης} του Μάρτη του 1826¹⁵ όταν ο Κιουταχής αρχίισε την επίθεση.

Το νησάκι βομβαρδιζόταν ανελέητα ώσπου ο γενναίος οπλαρχηγός Κίτσος Τζαβέλας¹⁶ πέρασε με τόλμη μέσα από τα καράβια του Κιουταχή για να πολεμήσει σαν λιοντάρι, αποφασισμένος να πεθάνει.»

Στο άκουσμα του ονόματος του Κίτσου Τζαβέλα ο Λουκάς πετάχτηκε από την καρέκλα, τολμώντας να διακόψει την αφήγηση του παππού που κυλούσε σαν ποτάμι, λέγοντας με περηφάνεια: « Τον ξέρω τον Κίτσο τον Τζαβέλα, παππού...Είχα πει ένα ποίημα στη γιορτή του σχολείου για εκείνον!» Κάθισε ξανά στη θέση του, τούτη τη φορά με μεγαλύτερη περιέργεια ν'ακούσει τη συνέχεια της ιστορίας αφού είχε πει με το στόμα του τρεις στροφές από τη δράση του Τζαβέλα στη σχολική γιορτή, φορώντας μάλιστα και μουστάκι! Στάθηκε για λίγο με τον νου στο ταξίδι πίσω στον χρόνο, σαν πραγματικός ήρωας κι αυτός της μάχης στην Κλείσοβα κι έπιασε πάλι την άκρη του νήματος της ιστορίας, στο σημείο που ο παππούς μιλούσε για το τέχνασμα με τους πασσάλους που έβαλαν οι μεσολογγίτες στα νερά της λιμνοθάλασσας. Οι Τούρκοι μη μπορώντας να φτάσουν ως εκεί με τις λέμβους τους, αναγκάζονταν να προχωρήσουν με τα πόδια στα ρηχά νερά.

Τότε ο ίδιος ο Κιουταχής μπήκε επικεφαλής για να εμψυχώσει τους άνδρες του αλλά χτυπήθηκε και αποσύρθηκε. Αρκετοί από τους στρατιώτες του τράπηκαν σε φυγή. Ο Ιμπραήμ έξαλλος αποφάσισε να εξαφανίσει το μικρό νησάκι αλλά λογάριαζε δίχως να

υπολογίσει τον Κίτσο Τζαβέλα που διέταξε «να μην πάει καμιά βολή χαμένη.» Η στρατιά του Ιμπραήμ χάθηκε στα νερά της λιμνοθάλασσας... Όταν ο τόπος γέμισε από τα άψυχα κορμιά των Τούρκων και των Αιγυπτίων, ο Χουσεΐν¹⁷ σηκώθηκε όρθιος να ψυχώσει όσους είχαν απομείνει.

Έλαμπε η χρυσοκεντημένη του στολή, ξεχώριζαν τα πλούτη και τα στολίδια της.

«Μπαμ η τουφεκιά έσκισε τον αέρα κι ο Χουσεΐν σωριάστηκε νεκρός δίχως να καταφέρει να κυριεύσει τον φράχτη που λέγεται Μεσολόγγι.» Το πρόσωπο του παππού είχε κοκκινίσει από τη συγκίνηση. Σταμάτησε για λίγο, πήρε μια βαθιά ανάσα, έκανε ευλαβικά τον σταυρό του και προχώρησε προς την πόρτα. Μονολογούσε καθώς διάβαινε το κατώφλι της εκκλησίας: « Έτσι, με τη βοήθεια της Παναγιάς, τέλειωσε η πανήμερος¹⁸ μάχη!»

Στου Άη-Συμιού τον πλάτανο.

«Πάλε καλές αντάμωσες, πάλι ν'ανταμωθούμε

στον Άη-Συμιό στον πλάτανο και στην κρύα βρυσούλα

που 'χουν οι κλέφτες γιόρτασμα, που 'χουνε πανηγύρι

που 'χουν αρνιά και ψένουνε, κριάρια σουβλισμένα

που 'χουν κι ένα γλυκό κρασί από το μοναστήρι...»

Το τραγούδι του πανηγυριού, από στόμα σε στόμα και η ζυγιά¹⁹ της κάθε παρέας, δυο ζουρνάδες²⁰ κι ένα νταούλι²¹ γέμιζαν τις γειτονιές και τους δρόμους της πόλης. Αρματωμένοι και καβαλάρηδες χαιρετούσαν τον κόσμο που μαζευόταν να τους χειροκροτήσει και να τους συνοδεύσει με ευχές μέχρι τον κήπο των ηρώων. Μαζί τους θα πήγαινε κι ο Λουκάς, ντυμένος με τη δική του φορεσιά καμαρώνοντας δίπλα στον παππού του γεμάτος χαρά και περηφάνεια. Ο παππούς περίμενε τους υπόλοιπους από την παρέα του να φτάσουν ως το σπίτι τους για να τον πάρουν, να βγουν όλοι μαζί στην πόλη και στα μαγαζιά. Από κάθε σπίτι έβγαινε κι ένας αρματωμένος κι οι νοικοκυρές κερνούσαν ούζο και ριβανή!²² Μοσχοβολούσε ομορφοστολισμένη στις ασημένιες πιατέλες, σε μεγάλα κομμάτια κομμένα σε ρόμβους που γυάλιζαν πασπαλισμένα με άφθονη ζάχαρη. Οι νοικοκυρές παράβγαιναν εκείνη τη μέρα, η καθεμιά για την καλοκαμωμένη ριβανή της και δεν τσιγκουνεύονταν τη ζάχαρη και τα κεράσματα! Αυτά τα κομμάτια που γέμιζαν τα χέρια με ανείπωτη γλύκα, ήταν για όλα τα παιδιά της παρέας ο λόγος να πειράζουν οι μεγαλύτεροι τους μικρότερους και να γελούν μαζί τους καθώς οι μικροί έτρεχαν να τους προλάβουν γλείφοντας τα δάχτυλά τους. Οι γονείς του Λουκά που είχαν έρθει μετά από πολύ καιρό από το Μόναχο για το πανηγύρι, δεν χόρταιναν να τον κοιτούν πρώτη φορά στα οχτώ του χρόνια ντυμένο με το άσπρο του πουκάμισο, με τον ομορφοκεντημένο ντουλαμά του στο χρώμα το βαθύ μπλε και τα μανίκια με τα κόκκινα σιρίτια! Φορούσε και σελάχι δερμάτινο γεμάτο λουλούδια αντί για μαχαίρια ή πιστόλες που είχαν οι μεγάλοι. Τον καμάρωναν κι έλεγαν πόσο ψήλωσε και πως είναι καιρός πια να μείνουν όλοι μαζί σαν

οικογένεια...Τι χαρά πήρε ο Λουκάς με τα λόγια εκείνα που ειπώθηκαν ψιθυριστά κι όπως τα μάτια του γύρεψαν τα μάτια του παππού να μοιραστούν τη χαρά, τον είδε να κοιτάζει τα τσαρούχια του και αμέσως να σηκώνει ψηλά το κεφάλι φωνάζοντας δυνατά, δίχως να του ρίξει ματιά: «Καλόν Άη- Συμιό και του χρόνου...»

Αρματωμένοι και καβαλάρηδες πήραν τον δρόμο για τον κήπο των ηρώων κι ο κόσμος χειροκροτούσε με ενθουσιασμό και δυνατές φωνές! Κάποιοι σήκωναν ψηλά τα χέρια τους σαν να χαιρετούσαν, οι άντρες με ενωμένα τα δάχτυλα στο στόμα σφύριζαν και οι γυναίκες τούς έρριχναν με ροδοπέταλα, ειδικά τους μικρότερους, φωνάζοντας τρυφερά: «Και του χρόνου, Αη συμιωτάκια!» Μετά το Τρισάγιο στον κήπο των ηρώων όλοι μαζί πήραν τον δρόμο για το μοναστήρι του Αη-Συμιού εκεί που βρήκαν καταφύγιο όσοι γλίτωσαν από την έξοδο του Μεσολογγίου, τη νύχτα του Λαζάρου προς την Κυριακή των Βαΐων, τον Απρίλη του 1826 μετά την ηρωική μάχη της Κλείσοβας.

Όλη τη νύχτα οι πανηγυριστές έτρωγαν, έπιναν, τραγουδούσαν και χόρευαν κάτω από τον αιωνόβιο πλάτανο. Λίγο πριν η κούραση βαρύνει τα βλεφαρά του στη δροσερή αγκαλιά του πλάτανου, ο μικρός Λουκάς πρόλαβε να ακούσει τα λόγια που ξεκίνησε να λέει ένας αρματωμένος από την παρέα του παππού κι όλοι να σωπαίνουν για να χαρούν κάθε του λέξη.

Η φωνή του δυνατή και καθαρή γύριζε πίσω σ'εκείνα τα χρόνια γεμίζοντας το δειλινό με ένδοξες θύμησες και με ήχους πρωτόγνωρους καθώς τον άκουγαν να τραγουδά:

« Αρματωμένη συντροφιά, λεβέντη καπετάνιο

στον πλάτανο που κάθεστε και λιανοτραγουδάτε

ένα κερί ν'ανάψετε στην εκκλησιά σαν πάτε.

Στον πλάτανο γλεντήσετε μ'αρνιά και με κριάρια

γιατί σ'αυτά τα χώματα πέσανε παλικάρια.

Λεβέντες του Μεσολογγίου,αρματοφορεμένοι

της λευτεριάς αρματολοί, ασημοστολισμένοι.»

Ξημέρωνε της Αγίας Τριάδας όταν τον τύλιξε τ'όνειρο κι από εκείνη τη βραδιά διάβηκαν πολλά χρόνια.

Στην Αγια-Τριάδα στην Κλείσοβα.

Ο ήλιος είχε σταθεί πάνω από το πέτρινο εκκλησάκι της Αγίας Τριάδας που έλαμπε στο φως, πετράδι στη μέση του ταπεινού νησιού, όταν ο Λουκάς πάτησε ξανά μετά από πολλά χρόνια το χώμα του. Ένα κοπάδι ερωδιών έκανε τον πρωινό του περίπατο σε μικρή

απόσταση, γεμίζοντας τα μάτια του με εικόνες μοναδικής ομορφιάς! Ανοίγοντας το μικρό πορτάκι της εκκλησιάς, είδε τον ήλιο που είχε σταθεί στο ιερό φωτίζοντας απόκοσμα τον χώρο.

Πήρε μιαν ανάσα κι όπως αντίκρισε τα καντήλια μπροστά στις εικόνες δάκρυα πλημμύρισαν τα μάτια του. Πήγε κοντά τους να τ'ανάψει, όπως παλιά είχε κάνει ο παππούς του, μα έτρεμαν τα χέρια του και προτίμησε να καθίσει και να κοιτάζει ολόγυρα σαν να ήταν η πρώτη φορά που πήγαινε εκεί. Κι όμως λες και ήταν χθες, ζωντάνεψαν μπροστά του μνήμες που νόμιζε πως είχαν λησμονηθεί, χωμένες βαθιά στην ψυχή και το νου του, σκεπασμένες με γεγονότα από τη ζήση του τα χρόνια που ακολούθησαν, που τα πέρασε όλα μακριά από την αγαπημένη του πατρίδα, ακολουθώντας τη μοίρα των γονιών του ως μετανάστης.

Σαν προσευχή, άρχισε να ψιθυρίζει τα λόγια που του έλεγε ο παππούς του σ'εκείνη την πρώτη και μοναδική τους επίσκεψη στην Κλείσοβα, ιστορώντας του τα γεγονότα της ένδοξης μάχης της και πως οι Μεσολογγίτες τιμούν τους ήρωες της μαζί με τους εξοδίτες στον Άη- Συμίο, ανήμερα της Πεντηκοστής.

Θυμήθηκε πως μετά από το γλεντοκόπι στον Άη- Συμίο, τους χορούς και τα τραγούδια, μπήκαν την άλλη μέρα στα πριάρια²³ και πήγαν στην Κλείσοβα για ν'ανάψουν ένα κερί στη μνήμη των πεσόντων. Ήταν όλοι μαζί συγγενείς και φίλοι, γελούσαν κι εύχονταν ο ένας στον άλλον να 'ναι καλά και του χρόνου να αξιωθούν να γιορτάσουν πάλι. Ο ήλιος έγερνε στη δύση του κι οι γονείς του είχαν αγκαλιάσει τον παππού στοργικά και κάτι του 'λεγαν κοντά σ'αυτί γιατί ο κόσμος ήταν πολύς και οι φωνές τους σκορπίζονταν στον αέρα. Ο παππούς τούς άκουγε σκυφτός κι ούτε που σήκωσε το κεφάλι του μέχρι που μπήκαν στο πριάρι για την επιστροφή στο Μεσολόγγι. Τα μάτια του ήταν κόκκινα και θολά μα όταν τον ρώτησε ο Λουκάς, του 'πε πως ήταν απ'το γλέντι, το πιετό και την αλμύρα της λιμνοθάλασσας.

Τα χρόνια που ακολούθησαν ήταν τα χρόνια των ξενιτεμένων που έρχονταν στον τόπο τους στη χάση και στη φέξη γιατί ο σκοπός του φευγιού τους ήταν να δημιουργηθούν στην ξένη χώρα και να γυρίσουν πίσω νοικοκύρηδες αφού ο τόπος τους δεν μπορούσε να τους θρέψει.

Δεν ήρθε άλλη φορά από τότε ο Λουκάς στο πανηγύρι του Άη- Συμιού. Ο ξένος τόπος τον μεγάλωσε, τον έθρεψε κι εκεί αντρώθηκε. Κάθε χρόνο όμως στη σχολική γιορτή της 25^{ης} Μαρτίου, μέχρι να τελειώσει το Δημοτικό, φορούσε τον ντουλαμά και το λευκό του πουκάμισο κι έλεγε το ποίημα του δυνατά και ζωηρά εισπράτοντας το πιο δυνατό χειροκρότημα από τους ομογενείς, που λαχταρούσαν κι εκείνοι τον δικό τους τόπο.

«Στο αιματοπότιστο νησί²⁴

μια χούφτα παλληκάρια

το μέγα δέντρο ανάστησε

με τα χρυσά κλωνάρια.

Ω! Μεσολόγγι! Ω! Δόξας γη !

Κι αστράφτει στον αιώνα

η κλείσοβα του ολόφωτου

μετώπου σου κορώνα.»

Σηκώθηκε, σχεδόν πετάχτηκε από την καρέκλα του σαν να ξύπνησε απότομα από ύπνο βαθύ... Άναψε δυο κεριά και βγήκε έξω στο φως της μέρας που είχε φτάσει στα μισά της. Η ζέστη με την υγρασία του τόπου κολλούσαν πάνω του μα τις δεχόταν με ευχαρίστηση. Ανέπνευσε τόσο βαθιά σαν να 'θελε να ρουφήξει όλη την αλμύρα για να γεμίσει τα πνευμόνια του. Έκλεισε τα μάτια του θέλοντας να κρατήσει τη στιγμή στην καρδιά και το μυαλό του κι όταν τ'άνοιξε είδε τους όμορφους περιγιαλίτες²⁵ της λιμνοθάλασσας να παίζουν με τον μαϊστρο που φύσαγε απαλά, ψάχνοντας για τ'ασημένια ψάρια που κρύβονταν στα πλούσια νερά της.

Μπαίνοντας στη γαΐτα, αφήνοντας πίσω του τη ζωγραφιά της λιμνοθάλασσας, άνοιξε τα χέρια του διάπλατα σαν μια μεγάλη αγκαλιά που ήθελε να κλείσει μέσα της ετούτο το κομμάτι της ιερής γης κι έτσι καθώς ξεμάκραινε με τον ήλιο στην πλώρη της, φώναξε δυνατά μέσα από την καρδιά του: « Καλές αντάμωσες, πάλι ν'ανταμωθούμε...»